

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ
ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

**СМЕРНИЦЕ ЗА САРАДЊУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
СА ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА**

САДРЖАЈ

I УВОД.....	3
II ПРИНЦИПИ САРАДЊЕ.....	4
III ПРАВНИ ОКВИР.....	4
IV ОПШТИ УСЛОВИ САРАДЊЕ.....	5
V ОБЛИЦИ САРАДЊЕ.....	5
1. Начелна подршка Агенције програмима или пројектима ОЦД	5
1.1. Посебни услови за пружање начелне подршке.....	5
1.2. Поступак пружања начелне подршке Агенције програмима или пројектима ОЦД	6
2. Сарадња Агенције са ОЦД на програмима и пројектима.....	6
2.1. Посебни услови за сарадњу	6
2.2. Критеријуми за сарадњу.....	7
2.3. Поступак за остваривање сарадње Агенције и ОЦД на програму или пројекту.....	7
3. Партнерство Агенције са ОЦД на програму или пројекту.....	8
3.1. Посебни услови за партнерство.....	8
3.2. Критеријуми за партнерство.....	8
3.3. Поступак за остваривање партнерства Агенције са ОЦД на програму или пројекту.....	9

I УВОД

Партиципативна демократија омогућава стално учешће грађана у јавним пословима (а не само у време избора), са циљем да се промовишу и заштите њихови легитимни интереси. Организације цивилног друштва (ОЦД) су саставни део партиципативне демократије¹.

Учешће ОЦД у изради и примени јавних политика је неопходно и корисно зато што то:

- а) подиже квалитет усвојене јавне политике;
- б) омогућава лакше и јефтиније спровођење јавне политике;
- ц) омогућава лакши надзор над применом јавних политика;

Полазећи од тога да је цивилно друштво један од стратешких партнера државе у борби против корупције и јачању друштвеног интегритета, Агенција за борбу против корупције² је утврдила принципе, услове, и поступак за остваривање сарадње са ОЦД.

II ПРИНЦИПИ САРАДЊЕ

Кодекс добре праксе за учешће грађана³, као референтни документ Савета Европе, заснован је на принципима: отворености, поверења, одговорности, независности страна у процесу. Циљ кодекса добре праксе је да допринесе стварању погодног правног оквира за учешће грађана.

Учешће грађана, према Кодексу добре праксе, подразумева: приступ информацијама, консултације, дијалог, партнерство.

Следећи пример Кодекса добре праксе, Агениција усваја следеће принципе сарадње са ОЦД:

Учешће - процеси за учешће отворени су и приступачни, засновани на договореним параметрима за учешће;

Поверење - отворено и демократско друштво заснива се на поштеним међусобним односима. Иако ОЦД и државне власти имају различите улоге, заједнички циљ да се побољша живот људи може се постићи на задовољавајући начин само ако је заснован на поверењу које подразумева транспарентност, уважавање и узајамно поверење;

---

1 У даљем тексту се користи скраћеница ОЦД.

2 У даљем тексту Агенција.

3 Кодекс добре праксе за учешће грађана у процесу доношења одлука, који је усвојен на конференцији међународних невладиних организација Савета Европе, а који је одобрио Савет Министара као референтни документ Савета Европе у октобру 2009. године, има за циљ омогућавање невладиним организацијама да учествују у процесу доношења одлука из области политике на локалном, регионалном и националном нивоу.
http://www.coe.int/t/ngo/Source/Code_Serbian_final.pdf

Одговорност и транспарентност - деловање у јавном интересу захтева отвореност, обавезност, јасноћу и одговорност, како ОЦД, тако и државних институција, уз транспарентност у свим фазама;

Независност - ОЦД морају бити признате као слободна и независна тела што се тиче њихових циљева, одлука и активности. Оне имају право да делују независно и да јавно заступају позиције различите од позиција власти, с којима иначе могу сарађивати.

III ПРАВНИ ОКВИР

Устав, закони и други документи који чине правни основ Смерница за сарадњу Агенције са ОЦД су:

- Устав Републике Србије ("Службени гласник РС" број 98/06)
- Закон о Агенцији за борбу против корупције ("Сл. гласник РС", бр. 97/2008, 53/2010 и 66/2011)
- Закон о удружењима ("Службени гласник РС", број 51/09).
- Закон о доступности информација од јавног значаја ("Сл. гласник РС", бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010).
- Закон о донацијама и хуманитарној помоћи ("Сл. лист СРЈ", бр. 53/2001, 61/2001 - испр. и 36/2002 и "Сл. гласник РС", бр. 101/2005)
- Национална стратегија за борбу против корупције ("Сл. гласник РС", бр. 109/2005)
- Акциони план за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције.

IV ОПШТИ УСЛОВИ САРАДЊЕ

Овим смерницама обухваћени су они облици сарадње Агенције и ОЦД који се одвијају на иницијативу ОЦД.

Општи услови за сарадњу Агенције и ОЦД су:

1. да је ОЦД усвојила и примењује етичка правила, самостално или на нивоу групе организација или мреже организација;
2. Агенција неће сарађивати са удружењима која су у поступку ликвидације или стечаја, која су пословала супротно начелима професионалног понашања (на пример у вези са сукобом интереса, ненаменским трошењем средстава са пројекта, злостављањем запослених и сл.);
3. да је програм или пројекат, у вези са којим ОЦД тражи сарадњу са Агенцијом, из области борбе против корупције;
4. да програм или пројекат, у вези са којим ОЦД тражи сарадњу са Агенцијом, није у супротности са позитивним прописима.

V ОБЛИЦИ САРАДЊЕ

Овим смерницама обухваћена су три облика сарадње Агенције са ОЦД: начелна подршка, сарадња и партнерство.

V 1. НАЧЕЛНА ПОДРШКА АГЕНЦИЈЕ ПРОГРАМИМА ИЛИ ПРОЈЕКТИМА ОЦД

Начелна подршка подразумева да ће Агенција за борбу против корупције пружити начелну подршку ОЦД која се обрате Агенцији са захтевом да напише писмо подршке којим Агенција подржава програм или пројекат те ОЦД.

V 1. 1. Посебни услови за пружање начелне подршке

Посебни услови за пружање начелне подршке Агенције програмима или пројектима ОЦД су:

1. да програмом или пројектом, у вези са којим ОЦД тражи начелну подршку, није планирано учешће Агенције за борбу против корупције у имплементацији пројектних активности, као ни коришћење ресурса Агенције за борбу против корупције, изузев оних који су већ јавно доступни;
2. да је ОЦД Агенцији поднела писани захтев за добијање начелне подршке, пројектну скицу⁴ за коју тражи начелну подршку и примерак етичког кодекса или приступницу етичком кодексу групи или мрежи ОЦД;
3. да је Агенцији остављен рок, не краћи од 3 радна дана, да на поднети захтев одговори.

V 1. 2. Поступак пружања начелне подршке Агенције програмима или пројектима ОЦД

- На основу поднетог захтева и пропратне документације Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом утврђује да ли су у конкретном случају испуњени општи и посебни услови за добијање начелне подршке Агенције.
- Када утврди да су испуњени општи и посебни услови за давање начелне подршке, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом саставља нацрт писма подршке.
- Писмо које садржи начелну подршку програму, пројекту или пројектном предлогу потписује директор Агенције или лице које он овласти.

---

⁴ Пројектна скица мора обавезно садржати информације о циљу програма или пројекта, опис пројектних активности и очекивани исход програма или пројекта. Пројектна скица не мора да садржи буџет.

V 2. САРАДЊА АГЕНЦИЈЕ СА ОЦД НА ПРОГРАМИМА ИЛИ ПРОЈЕКТИМА

Сарадња подразумева сарадњу Агенције са ОЦД у појединачним, конкретним активностима, на спорадичној основи,⁵ које су предвиђене програмом или пројектом са којим ОЦД намерава да конкурише за добијање средстава код домаћих или међународних донатора.

V 2. 1. Посебни услови за сарадњу

Посебни услови за сарадњу Агенције са ОЦД на активностима које су предвиђене програмом или пројектом су:

1. да је ОЦД Агенцији поднела писмо о намерама да укључи Агенцију као сарадника на програму или пројекту, пројектну скицу, предлог програма или пројекта, примерак етичког кодекса или приступницу етичком кодексу групи или мрежи ОЦД;
2. планиране активности у чијој имплементацији треба да учествује Агенција морају бити у складу са прописаним надлежностима Агенције за борбу против корупције;
3. активности програма или пројекта на којима се тражи ангажовање запослених у Агенцији, не могу превазилазити капацитете Агенције за борбу против корупције;
4. да је писмо о намерама и пројектна скица достављена Агенцији минимум 10 радних дана пре истека рока за подношење пројектног предлога донатору;
5. да је финална верзија предлога програма или пројекта достављена Агенцији минимум 3 радна дана пре истека рока за подношење пројектног предлога.

V 2. 2. Критеријуми за сарадњу

У случају када је у исто време више ОЦД, које испуњавају опште и посебне услове, поднело захтев за остваривање сарадње са Агенцијом, а Агенција има капацитете да оствари ову сарадњу само са одређеним бројем ОЦД, или када је сам донатор прописао услове да само одређени број ОЦД може остварити сарадњу са Агенцијом, критеријум којим ће се Агенција руководити у одабиру ОЦД са којима ће сарађивати је *prior tempore potior iure* (први у времену, пречи у праву).

V 2. 3. Поступак за остваривање сарадње Агенције и ОЦД на програму или пројекту

- ОЦД подноси Агенцији писмо о намерама да укључи Агенцију као сарадника на програму, или пројекту на који жели да конкурише. Уз писмо о намерама, ОЦД

---

5 То значи да је пројектом предвиђено да представници Агенције учествује на неколико активности (семинар, конференција, округли сто) или учествује у раду на изради неког документа, или у раду неке радне групе где ангажовање представника Агенције неће трајати дуже од два до три дана у току целокупног трајања пројекта.

доставља пројектну скицу⁶, примерак етичког кодекса или приступницу етичком кодексу групи или мрежи ОЦД.

- На основу писма о намерама и пропратне документације, Одељење за едукације кампање и сарадњу са цивилним друштвом утврђује да ли су у конкретном случају испуњени општи, посебни услови⁷ и критеријум за сарадњу са ОЦД.
- Када утврди да су испуњени услови и критеријум за сарадњу, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом контактира ОЦД и захтева да Агенцији достави финалну верзију предлога програма или пројекта онако како ће бити послат донатору.
- По добијању финалне верзије пројекта, уколико је она у потпуности усклађена са активностима из пројектне скице, у којима је планирано да учествују запослени у Агенцији, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом саставља нацрт изјаве о сарадњи⁸ са ОЦД на конкретном програму или пројекту.
- Изјаву о сарадњи на програму или пројекту потписује директор Агенције или лице које он овласти.

V 3. ПАРТНЕРСТВО АГЕНЦИЈЕ СА ОЦД НА ПРОГРАМУ ИЛИ ПРОЈЕКТУ

Партнерство Агенције и ОЦД подразумева заједничко учешће на програму или пројекту, за које ОЦД има намеру да конкурише код домаћих или страних донатора. То значи да је Агенција у обавези да ангажује значајан део сопствених ресурса на имплементацији пројектних активности у току трајања програма или пројекта.

V 3. 1. Посебни услови за партнерство

Посебни услови за партнерство Агенције са ОЦД на активностима које су предвиђене програмом или пројектом су:

1. да је ОЦД Агенцији поднела писмо о намерама да укључи Агенцију као партнера на програму или пројекту, пројектну скицу, предлог програма или пројекта, примерак етичког кодекса или приступницу етичком кодексу групи или мрежи ОЦД;
2. планиране активности програма или пројекта, у чијој имплементацији треба да учествује Агенција, морају бити у складу са прописаним надлежностима Агенције за борбу против корупције;

---

6 Пројектна скица мора обавезно сарджати информације о циљу програма или пројекта, очекивани исход програма или пројекта као и детаљан опис, временску одредницу и буџет планираних активности у чијој имплементацији треба да учествују запослени у Агенцији. Приликом планирања буџета за активности у којима учествују запослени у Агенцији, као трошкови могу бити планирани: дневнице, накнада за прековремени рад, у складу са Законом о платама државних службеника и намештеника и Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, трошкови превоза и смештаја.

7 У овој фази поступка Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом контактира ону организациону јединицу у Агенцији у чијој надлежности је предложена активност. Одлуку о томе да ли предложена активност превазилази капацитете организационе јединице или не, доноси руководилац те организационе јединице.

8 Изјава о сарадњи ће увек садржати прецизан преглед активности на којима ће Агенција учествовати у програму или пројекту, као и напомену да Агенција не одговара за квалитет пројектног предлога, односно да ли су пројектним предлогом испуњени сви услови и критеријуми које је донатор поставио објављивањем јавног позива за прикупљање понуда.

3. планиране активности програма или пројекта, у чијој имплементацији треба да учествује Агенција, морају бити усклађене са планираним активностима Агенције за годину у оквиру које се планира спровођење програма или пројекта;
4. активности програма или пројекта на којима се тражи ангажовање запослених у Агенцији, не могу превазилазити капацитете Агенције за борбу против корупције;
5. да је писмо о намерама, примерак етичког кодекса или приступница етичком кодексу групи или мрежи ОЦД, достављена Агенцији минимум 15 радних дана пре истека рока за подношење пројектног предлога донатору;
6. да је пројектна скица достављена Агенцији минимум 10 радних дана пре истека рока за подношење пројектног предлога донатору;
7. да је финална верзија предлога програма или пројекта достављена Агенцији минимум 3 радна дана пре истека рока за подношење пројектног предлога.

V 3. 2. Критеријуми за партнерство

У случају када је у исто време више ОЦД, које испуњавају опште и посебне услове, поднело захтев за остваривање партнерства са Агенцијом, а Агенција има капацитете да оствари партнерство само са одређеним бројем ОЦД, или када је сам донатор прописао услове да само одређен број ОЦД може остварити партнерство са Агенцијом, критеријум којим ће се Агенција руководити у одабиру ОЦД са којима ће бити партнер на програму или пројекту је *prior tempore potior iure* (први у времену, пречи у праву).

V 3. 3. Поступак за остваривање партнерства Агенције са ОЦД на програму или пројекту

- ОЦД подноси Агенцији писмо о намерама да укључи Агенцију као партнера на програму или пројекту на који жели да конкурише. Уз писмо о намерама, ОЦД доставља примерак етичког кодекса или приступницу етичком кодексу групи или мрежи ОЦД.
- На основу писма о намерама и пропратне документације, Одељење за едукације кампање и сарадњу са цивилним друштвом утврђује да ли су у конкретном случају испуњени општи услови за партнерство са ОЦД.
- Када утврди да су испуњени општи услови за партнерство са ОЦД, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом контактира ОЦД и заказује разговор како би се дала прилика ОЦД да изложи конкретну идеју о партнерству на програму или пројекту са којим намерава да конкурише код домаћих или међународних донатора. Након што заједнички размотре и разраде пројектну идеју и установе да постоји потенцијал за партнерство, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом на овај састанак позива представнике других организационих јединица Агенције, у чијој се надлежности налазе области које би будућим пројектом биле покривене, како би се додатно размотрила врста и обим активности на чијем спровођењу би учествовали запослени у Агенцији.

- Након састанка, у координацији са Одељењем за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом, ОЦД израђује пројектну скицу коју доставља Агенцији.
- На основу пројектне скице⁹, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом ће проверити да ли су испуњени посебни услови¹⁰ и да ли је испуњен критеријум за партнерство на пројекту са ОЦД.
- Уколико установи да ОЦД испуњава све услове и критеријум за партнерство са Агенцијом, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом захтева од ОЦД да Агенцији достави финалну верзију предлога програма или пројекта онако како ће бити послат донатору.
- По добијању финалне верзије, уколико је она у потпуности усклађена са договореним активностима из пројектне скице, у којима је планирано да учествују запослени у Агенцији, Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом, саставља нацрт изјаве о партнерству¹¹ са ОЦД на конкретном програму или пројекту.
- Изјаву о партнерству на програму или пројекту потписује директор Агенције или лице које он овласти.

---

9 Пројектна скица мора обавезно сарджати информације о циљу програма или пројекта, очекивани исход програма или пројекта као и детаљан опис, временску одредницу и буџет планираних активности у чијој имплементацији треба да учествују запослени у Агенцији. Приликом планирања буџета за активности у којима учествују запослени у Агенцији, као трошкови могу бити планирани: дневнице, накнада за прековремени рад, у складу са Законом о платама државних службеника и намештеника и Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, трошкови превоза и смештаја.

10 У овој фази поступка Одељење за едукације, кампање и сарадњу са цивилним друштвом контактира ону организациону јединицу у Агенцији у чијој надлежности би била реализација предложених активности. Одлуку о томе да ли предложене активности превазилазе капацитете организационе јединице или не, као и о томе да ли су планиране пројектне активности усклађене са годишњим планом рада организационе јединице Агенције, доноси руководилац те организационе јединице.

11 Изјава о партнерству ће увек садржати прецизан преглед активности на којима ће Агенција учествовати у програму или пројекту, као и напомену да Агенција не одговара за квалитет пројектног предлога, односно, да ли су пројектним предлогом испуњени сви услови и критеријуми које је донатор поставио објављивањем јавног позива за прикупљање понуда.